บทที่ 6

บทสรุปและแนวทางการจัดการ

6.1 บทสรุป

เนื่องจากในอดีตพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังเป็นแหล่งเกษตรกรรมที่สำคัญแห่งหนึ่ง แต่ด้วยสภาพพื้นที่ น้ำท่วมขังและน้ำหลากฉับพลัน ทำให้ผลผลิตพืชได้รับความเสียหาย พื้นที่ป่าไม้ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร มีสภาพเป็นป่าดิบชื้นได้ถูกบุกรุกทำลายแผ้วถาง เพื่อปลูกสวนยางพารา เป็นผลให้ในปัจจุบันในช่วงฤดูฝนปริมาณน้ำท่ามีไหลมาตามแม่น้ำปากพนังและลำน้ำสาขามีมากแต่ในช่วงฤดูแล้งปริมาณน้ำท่ามีน้อย ประกอบกับการใช้ประโยชน์จากลำน้ำเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการทำนากุ้งในพื้นที่นาข้าว ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มอาชีพทำนาข้าวและนากุ้ง ด้วยสภาพปัญหาดังกล่าวของพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง ส่งผลให้ความเป็นศูนย์กลางในอดีตได้เปลี่ยนแปลงไป อันเป็นสาเหตุที่ทำให้สภาวะเศรษฐกิจของชาวลุ่มน้ำปากพนังมีความยากจน แต่ในปัจจุบันพบว่ามีปรากฏการณ์ของการอพยพของนกแอ่นกินรังเข้ามาอยู่ร่วมกับมนุษย์ โดยเฉพาะที่อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นที่แรก ทำให้เกิดอาชีพใหม่และรายได้ที่เพิ่มขึ้นของประชากรในลุ่มน้ำปากพนัง ซึ่งได้มาจากการเลี้ยงนกแอ่นกินรังในสิ่งปลูกสร้างแล้วเก็บรังนกไปขาย ราคาของรังนกแอ่นที่เก็บได้ มีราคาขายที่ราคากิโลกรัมละ 50,000-70,000 บาท แรงจูงใจทางเศรษฐกิจที่เป็นปัจจัยให้เกิดการลงทุนมากขึ้น ประกอบกับ บริเวณลุ่มน้ำปากพนังมี ภูมิประเทศที่มีแหล่งน้ำ เช่น แม่น้ำปากพนัง และ มหาสมุทรแปซิฟิค ล้อมรอบพื้นที่ ทำให้มีลักษณะคล้ายเกาะกลางทะเล ดังเช่นสิ่งแวดล้อมที่นกคุ้นเคย รวมไปถึงแหล่งอาหารชั้นดีอย่างป่าชายเลน ที่อยู่บริเวณเหนือปากแม่น้ำปากพนัง เป็นแหล่งอาหารที่สำคัญ จึงทำให้นกแอ่นกินรังอพยพเข้ามาและตั้งถิ่นฐานอยู่ในพื้นที่ อาศัยร่วมกับมนุษย์ภายใต้ชายคาเดียวกันภายในตึก จากการศึกษาพบว่า บริเวณที่มีการอพยพและการตั้งถิ่นฐานอย่างกระจุกตัว ได้แก่บริเวณ เทศบาลเมืองปากพนัง ซึ่งพบการตั้งถิ่นฐานของนกแอ่นกินรังในพื้นที่การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ ในอาคารเรือนนกหรือคอนโดนก ทั้งหมด 158 อาคาร ซึ่ง ปัจจัยที่เอื้อต่อการอพยพและการตั้งถิ่นฐาน ของนกแอ่นกินรัง ประกอบไปด้วย สองปัจจัยหลักคือ ปัจจัยทางธรรมชาติ และ ปัจจัยที่มนุษย์สร้าง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- **ปัจจัยทางธรรมชาติ** ซึ่งได้แก่ ความสอดคล้องของความเหมาะสมทางพื้นที่ของลุ่มน้ำปากพนัง กับพฤติกรรมทั่วไปของนกแอ่นกินรัง ซึ่ง ได้แก่ สภาพทางกายภาพคล้ายเกาะ สภาพภูมิอากาศ (อุณหภูมิ, ความชื้นสัมพัทธ์) ที่สอดคล้องกับชีววิทยาของนกแอ่นกินรัง พื้นที่ป่าชายเลนแหล่งอาหารอันอุดมสมบูรณ์

- **ปัจจัยที่มนุษย์สร้างขึ้น** อันได้แก่ อาคารเรือนนกที่สภาพแวดล้อมเหมาะสม การเลือกทำเลและที่ตั้งของอาคารเรือนนก การควบคุม อุณหภูมิ ควบคุมความชื้น ควบคุมแสงสว่าง ภายในอาคารให้เหมาะสมกับพฤติกรรมของนก

ความสอดคล้องและความเหมาะสมของปัจจัยทั้งหมด ประกอบกับ แรงจูงใจทางเศรษฐกิจทำให้เกิดการหลั่งไหลของเงินทุนเข้ามาสู่ ลุ่มน้ำปากพนังมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม การสร้างเรือนนกในพื้นที่อยู่อาศัยของมนุษย์ (Human Settlement) บริเวณลุ่มน้ำปากพนัง มีความเสี่ยงต่อสภาพแวดล้อม และสุขภาวะจากการอยู่ร่วมกันของนกและมนุษย์ ในทางเศรษฐกิจที่ไม่มีหลักประกันใดที่จะยืนยันได้ว่าสร้างแล้ว นกจะเข้ามาทำรังและสามารถเก็บรังไปได้ แต่จำนวนของอาคารเรือนนกหรือคอนโดนก ยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและผลทั้งในมิติด้านบวกและลบ ซึ่งได้แก่ ผลกระทบทางด้านกายภาพ การเปลี่ยนแปลงของลักษณะชุมชนดั้งเดิม เกิดการขยายตัวของสิ่งปลูกสร้างลุกล้ำสู่พื้นที่สีเขียว การใช้งานของอาคารเรือนนกผิดประเภทจากการขออนุญาต การก่อสร้างอาคารผิดลักษณะ ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร ปี พ.ศ. 2522 ซึ่งส่งผลถึงสิ่งแวดล้อมของเมืองเกิดมลภาวะทางเสียงจากการเปิดเสียงนกจากแผ่นบันทึกเสียง การเพิ่มขึ้นของขยะจากมูลนก น้ำเสียจากการชำระล้างอาคาร ซึ่งยังไม่มีระบบของการจัดการที่ถูกต้อง ผลกระทบทางเศรษฐกิจ รายได้จากการขายรังนก ซึ่งมีราคาอยู่ในช่วง 50,000-70,000 บาท ต่อกิโลกรัม เป็นมูลค่าที่สูงมาก สร้างรายได้ และก่อให้เกิดอาชีพใหม่ของประชาชนชาวปากพนัง ซึ่งเป็นแรงจูงใจให้เกิดการลงทุน นำไปสู่การขยายตัวที่เพิ่มมากขึ้นของอาคารเรือนนกดังเช่นปัจจุบัน แต่เนื่องจากรังนกแอ่นในลุ่มน้ำปากพนัง สร้างรังในอาคารเรือนนก หรือคอนโดนก ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนบุคคล ไม่ใช่ที่สาธารณะของแผ่นดิน การจัดเก็บรังนกจึงไม่ต้องขึ้น ขอรับสัมปทาน ตามพระราชบัญญัติอากรรังนกอีแอ่น พ.ศ. 2540 เจ้าของอาคารเรือนนกจึงไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัมปทาน รายได้จากการขายรังนกจึงไม่กระจายสู่ท้องถิ่นแม้จะมีการย้ายภาษีให้สรรพากรอำเภอปากพนัง และตกอยู่ที่เจ้าอาคารเรือนนกหรือคอนโดนก เท่านั้น ผลกระทบทางสังคม สุขภาวะของการอยู่อาศัยของนกร่วมกับคนนั้นส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้อยู่อาศัย จากฝุ่นละออง มูล สิ่ง ปฏิกูลที่ มาจากนกนั้นย่อมปะปนอยู่ในอากาศและน้ำซึ่งปัจจุบันประชาชนไม่สามารถใช้น้ำในแม่น้ำปากพนังและน้ำฝนได้ มลพิษทางเสียง การเปิดซีดีเสียงนกเพื่อล่อให้นกเข้ามาอาศัยอยู่นั้น เป็นเสียงที่ก่อให้เกิดความรำคาญแก่ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงโดยรอบปัญหาเหล่านี้ยังไม่มีระบบแล้วแนวทางการจัดการที่เหมาะสม ดังนั้น จึงควรมีการจัดการที่เหมาะสมของพื้นที่ เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาลุ่มน้ำปากพนังและได้ประโยชน์ร่วมกัน

6.2 ข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการ

การตั้งถิ่นฐานของนกแอ่นกินรัง ร่วมกับพื้นที่การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ ในลุ่มน้ำปากพนัง สะท้อนให้เห็นว่า พื้นที่มีความสมบูรณ์ของทรัพยากร ความสามารถการอยู่อาศัยร่วมกัน ภายใต้ระบบนิเวศน์เดียวกัน โดยลักษณะของการพึ่งพาซึ่งกันและกัน ซึ่งเมื่อพิจารณาพบว่า การตั้งถิ่นฐานของนกแอ่นกินรังมีมากเพิ่มขึ้น เมื่อมีความเหมาะสมของปัจจัยต่างๆ เมื่อปัจจัย เพิ่มขึ้นทำให้นกเพิ่มขึ้นดังนั้น ความหลากหลายทางธรรมชาติ (Diversity) จึงควรเป็นประเด็นที่สำคัญอันดับหนึ่งในแนวทางการพัฒนาในประเด็นนี้

6.2.1 ข้อเสนแนะแนวทางการจัดการด้านกายภาพ

6.2.1.1 การส่งเสริม สงวน และอนุรักษ์ป่าชายเลน

จากการศึกษาปัจจัยพบว่า ปัจจัยทางธรรมชาติซึ่งได้แก่ ป่าชายเลนอันเป็นแหล่งอาหารชั้นดีของนกแอ่นกินรังเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้อพยพและเข้ามาตั้งถิ่นฐาน ดังนั้นจึงควรที่จะมีการส่งเสริม สงวน และอนุรักษ์ป่าชายเลนไว้ นอกจากจะเป็นแหล่งอาหาร ของนกแอ่นกินรังแล้วยังคงประโยชน์ ให้กับสภาพระบบนิเวศน์ของลุ่มน้ำปากพนังด้วยเช่นกัน

6.2.1.2 มาตรการทางผังเมือง

เนื่องจากตามผังเมืองรวมเทศบาลเมืองปากพนัง กำหนดให้กำหนดให้เมืองปากพนังเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมเกี่ยวกับธุรกิจการประมงแห่งหนึ่ง ของจังหวัดนครศรีธรรมราช ส่งเสริมพัฒนาการพัฒนาด้านที่อยู่อาศัย พาณิชยกรรมและการบริการ ให้สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจของชุมชนและการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช พัฒนาการบริการทางสังคม การสาธารณูปโภค และสาธารณูปการให้เพียงพอและได้มาตรฐาน อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ซึ่งพบการตั้งถิ่นฐานของนกแอ่นกินรังในบริเวณพื้นที่ จึงขอเสนอแนะแนวทางการจัดการดังต่อไปนี้

1.ปรับปรุงผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน

1. กำหนดให้ ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง และ ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย เป็นเขตห้ามก่อสร้างอาคารเรือนนกหรือคอนโดนก หรือ อาคารใดๆเพื่อเป็นการแพร่พันธุ์นกแอ่นกินรัง ในพื้นที่ดังกล่าว หากพบการก่อสร้างอาคาร และการใช้ประโยชน์อาคารผิดประเภทให้ดำเนินการอย่างจริงจัง ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 เพื่อควบคุมปริมาณอาคารเรือนนกหรือคอนโดนก ไม่ให้เพิ่มขึ้น

2. ให้ที่ดินประเภทชนบท และเกษตรกรรม ให้เป็นที่ดินที่สามารถสร้างอาคารเรือนนกหรือคอนโดนก หรืออาคารใดๆเพื่อเป็นการแพร่พันธุ์นกแอ่นกินรังในพื้นที่ดังกล่าว โดยเพิ่มการจัดสรรที่ดินเพื่อประกอบพาณิชยกรรมจากให้มีพื้นที่ไม่เกินร้อยละห้า ของพื้นที่ให้เป็นร้อยละ สิบ ของพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการสร้างอาคารเรือนนกในพื้นที่

โดยมีมาตรการนำไปสู่การปฏิบัติดังต่อไปนี้

การใช้อำนาจรัฐในการควบคุมและส่งเสริม

การใช้อำนาจรัฐในการควบคุมและส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการใช้ประโยชน์อาคารอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องผสมผสานการควบคุมในสองลักษณะคือ "การควบคุมเชิงลบ" (Negative Control) และ "การควบคุมเชิงบวก" (Positive Control)

- **การควบคุมเชิงลบ (Negative Control)**

การควบคุมเชิงลบเป็นการควบคุมในลักษณะที่ต้องปฏิบัติตาม ที่กำหนดไว้เท่านั้น การใช้ประโยชน์ที่ดินและการใช้ประโยชน์อาคารจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนผังการกำหนดย่านการใช้ประโยชน์ที่ดิน และข้อกำหนดของแต่ละย่านการใช้ประโยชน์ที่ดิน

- **การควบคุมเชิงบวก (Positive Control)**

การควบคุมเชิงบวก เป็นการควบคุมในลักษณะของการให้สิทธิพิเศษเพื่อกระตุ้นให้ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่ไม่ได้อยู่ในข่ายควบคุม การใช้อำนาจรัฐด้านภาษี เป็นการใช้กลยุทธ์ด้านภาษีเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการที่ครอบครองที่ดินดำเนินการพัฒนาที่ดิน หรือเปิดโอกาสให้เกิดการพัฒนาบริเวณพื้นที่ที่ภาครัฐต้องการ โดยการเก็บภาษีที่แพงขึ้น เพื่อการควบคุมและส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นไปตามแผนผังนโยบายฯ ที่กำหนดไว้ ด้วยการสร้างแรงจูงใจด้วยระบบภาษี ดังนี้

1) การสร้างแรงจูงใจให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่สมประสงค์ (Conforming Land Use)

เป็นการสร้างแรงจูงใจด้วยเงื่อนไขของระบบภาษี เพื่อให้เกิดการดำรงไว้ซึ่งกิจกรรมการใช้ประโยชน์ที่ดินในบริเวณพื้นที่นั้นๆ ตามแผนผังกำหนดการใช้ที่ดิน เช่น การดำรงไว้ซึ่งการทำเกษตรกรรม การเพาะเลี้ยงกุ้ง และสัตว์น้ำเค็ม โดยการสร้างเงื่อนไขให้เกิดการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรนั้นๆ อย่างต่อเนื่อง โดยไม่เปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นประเภทอื่นด้วยการไม่เก็บภาษี หรือลดหย่อนภาษี เป็นต้น

2) การสร้างแรงจูงใจให้เกิดการใช้ประโยชน์อาคารที่สมประสงค์ (Conforming Building Use)

เป็นการสร้างแรงจูงใจด้วยเงื่อนไขของระบบภาษีเพื่อส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์อาคารให้เป็นไปตามกิจกรรมหลักในพื้นที่ เช่น พื้นที่บริเวณที่กำหนดให้เป็นเขตที่อยู่อาศัย เขตพาณิชยกรรม หรือเขตอุตสาหกรรม หากสร้างอาคารที่ผิดประเภทกับกิจกรรมหลักในพื้นที่ หรือ สร้างอาคารเรือนนก อาจต้องเสียภาษีที่แพงขึ้น เป็นต้น และหากสร้างอาคารที่สอดคล้องกับกิจกรรมหลักในพื้นที่ก็อาจได้ลดหย่อนภาษี เป็นต้น

2.ออกกฎหมายเฉพาะท้องถิ่น

กำหนดให้มีกฎหมายอาคารที่เกิดขึ้นเฉพาะท้องถิ่นอาจออกมาในลักษณะ "ข้อบัญญัติท้องถิ่น" ภายใต้ "พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522" ซึ่งเป็นกลไกการควบคุมกิจกรรมในแต่ละพื้นที่ย่อยให้เป็นไปตามแผนผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน

- การกำหนดสัดส่วนพื้นที่อาคารคลุมดิน (BUILDING COVERAGE RATIO)
- การกำหนดสัดส่วนพื้นที่ใช้สอยอาคารต่อแปลงที่ดิน (FLOOR AREA RATIO)
- การกำหนดสัดส่วนพื้นที่โล่งต่อพื้นที่ใช้สอยอาคาร (OPEN SPACE RATIO)
- การควบคุมความสูงอาคาร (HEIGHT)
- การกำหนดระยะถ่อยร่น (SET BACK)
- การกำหนดขนาดแปลงที่ดินต่ำสุด (MINIMUM LOT SIZE)
- การกำหนดขนาดแปลงที่ดินสูงสุด (MAXIMUM LOT SIZE)

โดยให้อยู่การควบคุมจากเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างจริงจัง

3. การควบคุม ดูแล การจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองปากพนัง

จากปัจจัยที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยวิธีการต่างๆเช่น การสร้างบ่อน้ำในอาคาร น้ำที่ใช้เพื่อสร้างความเย็นและความชื้นในอาคารเรือนนก ทั้งที่ผนังและพื้นกลายเป็น น้ำเสีย ที่ทิ้งออกจากอาคาร หรือแม้กระทั่งมูลนกที่ ถูกทิ้ง โดยมิได้รับการบำบัด ดังนั้น จึงควรมีระบบการจัดการกับของเสียเหล่านี้ ก่อนที่จะปล่อยลงสู่แหล่งน้ำหรือ ที่สาธารณะ และ เสียงที่เปิดจากแผ่นบันทึกเสียงดังนั้นควรมีการจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มิได้ให้ความหมายเหตุรำคาญไว้โดยตรงแต่ตาม มาตรา 25 วรรคแรก กล่าวได้ว่า เหตุรำคาญ คือ เหตุอันให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจอันตรายต่อสุขภาพ ซึ่งผลที่เกิดจากการสร้างอาคารเรือนนก หรือคอนโดนกดังที่กล่าวมาเข้าข่ายเหตุรำคาญ ดังนั้น จึงควรมีการแก้ไขระงับเหตุรำคาญที่เกิดขึ้น โดยมีแนวทางในการการจัดตามแผนงานการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองปากพนัง ดังนี้

แผนงานการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม เสนอแนะให้มีแผนเพื่อดำเนินการดังนี้

1) การกวดขันการปล่อยน้ำทิ้งอาคารตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม กวดขันการปล่อยน้ำทิ้งของอาคารตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 ในอาคาร ซึ่งจะต้องมีระบบบำบัดน้ำเสียของอาคาร เพื่อปรับปรุงคุณภาพน้ำเสียให้ได้มาตรฐานน้ำทิ้งตามที่กรกำหนด ก่อนจะระบายน้ำเสียออกสู่แหล่งสาธารณะ การเลือกใช้ระบบให้ขึ้นอยู่กับการพิจารณาของเจ้าของ เสนอแนะให้กำหนดเป็นเงื่อนไขในการอนุญาต ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารส่งผลการวิเคราะห์น้ำทิ้งทุก 6 เดือน สำหรับการเก็บตัวอย่างและการวิเคราะห์ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองเป็นผู้ดำเนินการ

2) จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสีย เนื่องจากเทศบาลเมืองปากพนังยังไม่มีระบบการบำบัดน้ำเสีย จึงควรจัดให้มีการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย เพื่อบำบัดน้ำเสียของที่พักอาศัยและอาคารเรือนนกหรือคอนโดนก สำหรับการจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสีย

3) การป้องกันการระบายน้ำเสียลงสู่คลองโดยตรง การป้องกันการระบายน้ำเสียลงสู่คลองโดยตรง สำหรับพื้นที่ที่มีอาคารสิ่งปลูกสร้างแล้ว ให้เวนคืนที่ดินสองฝั่งคลอง ประมาณ 2 เมตร ในบริเวณที่ยังเป็นที่ว่างเสนอแนะให้มีข้อบัญญัติห้ามปลูกสร้างอาคารในระยะ 3-15 เมตร จากแนวคลอง เพื่อทำทางเท้าและท่อรวบรวมน้ำเสีย หรือสร้างท่อรวบรวมน้ำเสียในพื้นที่คลองโดยไม่เวนคืนที่ดิน เสนอแนะให้พิจารณาตัดสินทางเลือกจากความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่เป็นสำคัญ

4) การแก้ไขและควบคุมเหตุรำคาญทางเสียง โดยกำหนดให้เปิดแผ่นบันทึกเสียงตามเวลา ที่เหมาะสม ให้เทศบาลเมืองปากพนังเป็นหน่วยงานในการดำเนินการกำหนดเวลาที่เหมาะสมโดยให้พิจารณาตามความเหมาะสม และความต้องการ ของประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่เป็นสำคัญ รวมทั้งควบคุมให้เป็นไปตามข้อกำหนด

5) การตั้งคณะกรรมการชุมชนด้านการเฝ้าระวังเหตุรำคาญเพื่อทำหน้าที่รณรงค์และรักษาแม่น้ำ ลำคลอง ควรจัดตั้งคณะกรรมการชุมชนด้วยการเฝ้าระวังเหตุรำคาญ ให้เป็นผู้ประสานงานระหว่างชาวบ้านกับเทศบาล เป็นผู้ทำโครงการเฝ้าระวังเหตุรำคาญเสนอต่อเทศบาล โดยเทศบาลทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาการดำเนินงานสนับสนุนงบประมาณโครงการ และติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการของชุมชน

6.2.2 แนวทางการจัดการด้านเศรษฐกิจ

6.2.2.1 จดทะเบียนผู้ประกอบธุรกิจอาคารเรือนนก

ควรจัดให้มีการจดทะเบียนสำหรับผู้ประกอบธุรกิจอาคารเรือนนกหรือคอนโดนก เพื่อ เก็บรายละเอียด ไม่ว่าจะเป็นจำนวน ที่ตั้ง เพื่อใช้เป็นฐานของมูล ในลำดับต่อไป

6.2.2.2 การจัดเก็บรายได้จากอากรรังนกของท้องถิ่น

อุตสาหกรรมการค้ารังนกเป็นสินค้าส่งออกเป็นที่นิยม โดยเฉพาะรังนกที่ปากพนัง มีคุณภาพดีและมีขนาดใหญ่แต่เนื่องจากนกแอ่นกินรังจัดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองในอนาคตการทำอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับสัตว์ป่าคุ้มครองตามสนธิสัญญาไซเตส (cites) ถึงแม้ในปัจจุบันจะยังไม่ได้มีชื่อระบุอยู่ในอนุสัญญาไซเตส แต่มีแนวโน้มและโอกาสที่จะถูกกีดกันทางด้านการค้าระหว่างประเทศอนุรักษ์ และสุดท้ายรังนกที่ปากพนังยังเป็นทรัพย์สินของเจ้าของอาคารแต่ผู้เดียวดังนั้น ผลตอบแทนที่เป็นรายได้ของท้องถิ่นในแง่ของอากรรังนกจึงไม่มีการจัดเก็บ เป็นเพียงแต่การค้าขายในครัวเรือนเท่านั้น ทำให้รัฐสูญเสียรายได้ และชุมชนเองก็ไม่ได้รับประโยชน์ด้วย ดังนั้น จึงควรมีการจัดเก็บรายได้จากอากรรังนกของท้องถิ่น

6.2.2.3 ส่งเสริมอุตสาหกรรมการค้ารังนก เพื่อการกระจายรายได้

ถึงแม้ว่าการค้ารังนกจะนำมาซึ่งรายได้มหาศาล แต่ผู้รับผลประโยชน์โดยแท้จริงเป็นเพียงแค่กลุ่มของนายทุน การกระจายรายได้ยังคงไม่ทั่วถึง เพื่อให้เกิด การกระจายรายได้มากยิ่งขึ้นจึงควรให้มีการ ส่งเสริมให้เกิดการใช้แรงงานในท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของแรงงานที่เฝ้าอาคารเรือนนกหรือคอนโดนก หรือจะเป็นส่วนของการพัฒนาผลิตภัณฑ์การแปรรูป การรวมกลุ่มแรงงานในท้องถิ่นจัดทำผลิตภัณฑ์รังนกของตนเอง เป็นต้น

6.2.3 แนวทางการจัดการด้านสังคม

6.2.3.1 จัดตั้งกลุ่มองค์กร การบริหารจัดการเมือง

เนื่องจากอาคารเรือนนก หรือคอนโดนก อยู่คู่กับบริเวณลุ่มน้ำปากพนังมาเป็นเวลานานแล้วทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ โดยเฉพาะประชาชนที่อยู่ในฐานะผู้มีส่วนเสีย ยังไม่ค่อยให้ความสนใจและตระหนักในประเด็นต่างๆ ดังนั้น การสนับสนุน ให้เกิดการรับรู้ร่วมกันของประชาชนในท้องถิ่น หรือ การมีส่วนร่วมในท้องถิ่น การให้ความรู้ความเข้าใจแก่ชุมชนเมืองในการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาบ้านเมืองของตัวเอง ซึ่งอาจจัดในรูปของกลุ่มองค์กรของการบริหารจัดการเมืองโดยไม่หวังผลกำไรเป็นต้น น่าจะเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของการมีส่วนร่วมในประเด็นนี้

6.2.3.2 ส่งเสริมการดูแลสุขภาพของประชาชน

ผลของการเพิ่มขึ้นของประชากรนกแอ่นกินรัง นำมาซึ่ง เชื้อโรคต่างๆ ที่ปะปนมา ไม่ว่าจะเป็น ที่อยู่ในอากาศหรือ ในแหล่งน้ำ ดังนั้น การให้ความสำคัญของสุขภาวะของคนในท้องถิ่น จึงเป็นอีกประเด็นที่สำคัญ จึงควรมีการสนับสนุน ให้ประชาชนได้รับการตรวจสุขภาพเป็นประจำทุกปี

6.3 ข้อเสนอแนะ สำหรับการศึกษาครั้งต่อไป

1) เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาของผู้ศึกษาเพียงคนเดียว และยังคงมีความรู้ความสามารถในขอบเขตเฉพาะด้าน ดังนั้นการศึกษาในครั้งต่อไป ควรเป็นการศึกษา โดยอาศัยความร่วมมือ จากผู้เชี่ยวชาญ ทางด้านต่างๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านชีววิทยาของนกแอ่นกินรัง ผู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมาย ผู้เชี่ยวชาญด้านอื่นๆ รวมไปจนถึง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชนในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดองค์ความรู้และแนวทางการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

2) ในปัจจุบันพบว่านอกจากปัญหาสภาพภูมิทัศน์ ของอาคารเรือนนก แล้วยังพบปัญหาอีกประเด็นคือ อาคารร้าง ที่ ไม่มีนกเข้าไปตั้งถิ่นฐานอยู่ เหล่านี้ก่อให้เกิดผลเสียทางเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้นควรจะมีการศึกษา ลงในรายละเอียดที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นของจำนวนอาคารร้างที่มีอยู่และแนวทางการ แก้ไข ปรับปรุง อันจะนำมาซึ่งการเกิดการใช้ประโยชน์สูงสุดของพื้นที่

3) ควรมีการศึกษาในเรื่องของจำนวน และปริมาณของนกแอ่นกินรังว่า เป็นการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรนกที่ ออกลูก ในพื้นที่ลุ่มน้ำหรือจากพื้นที่อื่น เพื่อใช้ประกอบการศึกษาในประเด็นที่ว่า นกแอ่นกินรัง สามารถที่จะหมดไปจากบริเวณพื้นที่ได้หรือไม่ และอาคารร้างที่มีให้เห็นดังกล่าวในพื้นที่เป็นผลจากการที่จำนวนนกลด หรือเพราะสาเหตุอื่น

4) เมื่อพิจารณา สภาพภูมิประเทศไทย และความเหมาะสมของชีววิทยาของนกแอ่นกินรังแล้ว พบว่า นกแอ่นกินรัง มีการแพร่กระจาย อยู่ในบริเวณทั่วไปของภาคใต้และไปจนถึงบริเวณภาคตะวันออก ซึ่งสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศ ดังกล่าวมีความหลากหลายทางธรรมชาติและทรัพยากรอันเหมาะสม เมื่อปัจจัยธรรมชาติ มีความสมบูรณ์ในการตั้งถิ่นฐานของนกแอ่นกินรังหรือปัจจัยที่เหมาะสม ที่อื่นอีก ก็ย่อมสามารถที่จะสร้างอาคารเรือนนก หรือคอนโดนกได้เช่นกัน ซึ่งในปัจจุบันพบการเข้าอยู่อาศัยของนกแอ่นกินรังในพื้นที่การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์แล้วในพื้นที่อื่นๆเช่น บริเวณวัดช่องลม จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดปัตตานี หรือแม้กระทั่งพื้นที่ใกล้เคียงอย่างบริเวณอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

5) ในแง่ทางเศรษฐกิจ หากต้องการให้เกิดรายได้ และคุณภาพของผลผลิตรังนกมากยิ่งขึ้น ควรมีการศึกษาเรื่องของ การเปรียบเทียบระหว่าง ผลผลิต รายได้จากการเก็บรังนกตามธรรมชาติ

กับรังนกที่ได้จากอาคารเรือนนกหรือคอนโดนก และการศึกษาการวิจัยการเพาะพันธุ์นกแอ่นกินรังในลักษณะของ การเพาะพันธุ์เพื่อส่งเสริมให้เกิดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมการค้ารังนก

6) ควรมีการศึกษาในเรื่องของผลตอบแทนของการค้ารังนก และความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจของการค้ารังนก เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาในลำดับต่อไป